

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 27.9.2006
KOM(2006) 566 slutlig

2003/0168 (COD)

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL EUROPAPARLAMENTET**

enligt artikel 251.2 andra stycket i EG-fördraget

angående

**rådets gemensamma ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets
förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser
(Rom II)**

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL EUROPAPARLAMENTET**

enligt artikel 251.2 andra stycket i EG-fördraget

angående

**rådets gemensamma ståndpunkt inför antagandet av Europaparlamentets och rådets
förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser
(Rom II)**

1. BAKGRUND

Datum för översändande av förslaget till Europaparlamentet och rådet (dokument KOM(2003) 427 slutlig – 2003/0168 (COD)): 22.7.2003

Datum för Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande: 2.6.2004

Datum för Europaparlamentets yttrande, första behandlingen: 6.7.2005

Datum för översändande av det ändrade förslaget: 21.2.2006

Datum för antagande av den gemensamma ståndpunkten (kvalificerad majoritet): 25.9.2006

2. MÅLEN FÖR KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Internationell behörighet samt erkännande och verkställighet i en medlemsstat av domar som har meddelats i en annan medlemsstat regleras av förordning nr 44/2001, som gäller privaträttsliga frågor och är tillämplig på såväl avtalsförpliktelser som utomobligatoriska förpliktelser. När det gäller tillämplig lag harmoniserades medlemsstaternas regler om avtal genom 1980 års Romkonvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser. Det finns dock inte några generella harmoniserade regler inom gemenskapen när det gäller att fastställa vilken lag som är tillämplig för utomobligatoriska förpliktelser. Kommissionens förslag syftar till att fylla denna lucka.

Förslaget syftar således till att harmonisera lagvalsreglerna i fråga om utomobligatoriska förpliktelser på privaträttens område (trafikolyckor, produktansvar, otillbörlig konkurrens etc.) och att införa gemensamma, EU-omfattande regler för fastställandet av tillämplig lag för sådana förpliktelser.

Syftet med att harmonisera dessa regler är att öka den rättsliga förutsebarheten för enskilda och företag och undvika s.k. ”forumshopping”, som kan leda till att parterna uppnår olika resultat beroende på vid vilken domstol de väcker talan.

3. KOMMENTARER TILL DEN GEMENSAMMA STÅNDPUNKTEN

3.1. Inledande anmärkning

I den gemensamma ståndpunkt som rådet har antagit behålls det viktigaste i kommissionens ursprungliga förslag i dess lydelse enligt det ändrade förslaget, som beaktar ett antal ändringsförslag som Europaparlamentet antog vid första behandlingen.

De viktigaste skillnaderna i den gemensamma ståndpunkten jämfört med kommissionens ändrade förslag och parlamentets ändringsförslag kommenteras närmare nedan.

3.2. Viktigare avvikelser från kommissionens ändrade förslag

Artikel 1.2 g återspeglar kommissionens ändrade förslag (artikel 1.2 h), där den föreslog att kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet i media inte skulle omfattas av förordningens tillämpningsområde. Den gemensamma ståndpunkten går längre än kommissionens förslag. Inte endast utomobligatoriska förpliktelser som ingåtts av medierna själva undantas från förordningens tillämpningsområde, utan alla utomobligatoriska förpliktelser i samband med sådana kränkningar. Det främsta skälet för detta var att det inte gick att nå enighet om omfattningen (definitionen) av begreppet *media* i detta sammanhang.

Att sådana kränkningar utesluts från förordningens tillämpningsområde lindras av lydelsen av översynsklausulen (artikel 30), som anger att utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet skall tas upp särskilt i rapporten om tillämpningen av den framtida förordningen.

Artikel 5 om produktansvar avviker i sin lydelse väsentligt från kommissionens förslag (artikel 6 i det ändrade förslaget), men avsikten bakom artikeln är densamma. Den gemensamma ståndpunkten ger uttryck för behovet av en särskild regel om produktansvar som innebär en lämplig avvägning mellan offrets intressen och den ansvarige personens intressen.

Kommissionen beklagar alltför angreppssättet i denna fråga i den gemensamma ståndpunkten, som innebär ett ganska komplext kaskadsystem för användning av olika anknytningsfaktorer. Kommissionen är övertygad om att den ursprungliga bestämmelsen gav en lika väl avvägd lösning för alla inblandade intressen, samtidigt som den var mycket enklare formulerad.

Artikel 6 utvidgar tillämpningen av regeln om otillbörlig konkurrens till att även avse handlingar som begränsar den fria konkurrensen, medan artikel 7 i kommissionens ändrade förslag endast gällde otillbörliga affärsmetoder. Det framgår av motiveringen till det ändrade förslaget (punkt 3.4, ändringsförslag 29) att anledningen till att någon uttrycklig regel om konkurrensärenden inte togs med i det ändrade förslaget var att det vid den tiden pågick ett offentligt samråd om kommissionens grönbok ”Talan om skadestånd till följd av överträdelser av gemenskapens konkurrensrätt”. Kommissionen ville inte föregripa det samrådet genom att redan i sitt ändrade förslag införa en lagvalsregel för utomobligatoriska förpliktelser som uppstår till följd av en överträdelse av konkurrensreglerna. Kommissionen anförde dock i

motiveringen att den under medbeslutandeförfarandet kunde komma att arbeta för en annan lösning för konkurrensfrågor. Kommissionen förbehåller sig rätten att göra detta, särskilt för att se till att fysiska och juridiska personers rätt att söka ersättning för skada som orsakats av en överträdelse av konkurrensreglerna förblir effektiv. Med hänvisning till rådets gemensamma ståndpunkt står kommissionen fast vid sin hållning att den kan komma att stödja en annan lösning för konkurrensfrågor under loppet av medbeslutandeförfarandet.

Artikel 9 inför en specifik regel om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser som uppstår till följd av stridsåtgärder. Denna artikel kommer från ett av Europaparlamentets ändringsförslag som kommissionen inte godtog och därmed inte tog med i sitt ändrade förslag.

Bestämmelsen har skrivits om i den gemensamma ståndpunkten i ett försök att beakta de viktigaste invändningar som kommissionen framförde under diskussionerna i rådet. Bestämmelsens räckvidd är nu mer exakt definierad och den är i synnerhet begränsad till frågan om ansvaret för arbetsgivare, arbetstagare och/eller fackföreningar i samband med en stridsåtgärd. Det framgår dock fortfarande inte klart av texten att bestämmelsen inte får utvidgas till att även gälla gentemot tredje man. Kommissionen beklagar denna oklarhet.

Artikel 16 avviker från artikel 13 i kommissionens ändrade förslag, som innehöll en ytterligare punkt som föreskrev att en domstol hade möjlighet att ge verkan åt tvingande bestämmelser i lagen i ett annat land än det vars lag är tillämplig enligt förordningens regler. Denna bestämmelse i kommissionens förslag gav inte uttryck för något särskilt gemenskapsintresse, utan syftade till att uppnå konsekvens eftersom bestämmelsen var inspirerad av en liknande bestämmelse i 1980 års *Romkonvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser*. Kommissionen har godtagit denna strykning.

Artikel 26 om grunderna för domstolslandets rättsordning följer inte ordalydelsen i artikel 23 i kommissionens ändrade förslag, som i sin tur var resultatet av de tidigare diskussionerna i rådet, då kommissionens ursprungliga förslag om en särskild artikel om icke-kompensatoriska skadestånd inte godtogs. Efter diskussionerna om det ändrade förslaget flyttades idén bakom ändringen till ett skäl och slutligen togs den bort helt eftersom man inte kunde nå enighet om innehållet. Det råder dock inte oenighet om att klausulen om grunderna för domstolslandets rättsordning ger tillräckliga garantier och ett tillräckligt skydd mot potentiella negativa effekter av att orimligt höga icke-kompensatoriska skadestånd tillerkänns.

Artikel 27 avviker från artikel 23 i kommissionens ursprungliga förslag (artikel 3 i det ändrade förslaget), som innehöll en mycket mer detaljerad regel om förhållandet mellan olika typer av gemenskapsrättsliga bestämmelser (särskilt i fråga om förhållandet till särskilda regler som är avsedda att främja den inre marknadens goda funktion). Mot bakgrund av den senaste utvecklingen i Europaparlamentet och rådet i samband med förhandlingarna om andra förslag förefaller det inte längre nödvändigt med sådana särskilda skraddarsydda bestämmelser i denna rättsakt.

Artikel 28 om förhållandet till gällande internationella konventioner skiljer sig från kommissionens ändrade förslag på följande sätt:

a) Den begränsar inte tillämpningen av punkt 1 till multilaterala konventioner som har ingåtts på "särskilda områden".

b) Den innehåller en särskild regel i punkt 2 som föreskriver att förordningen har företräde framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan medlemsstater.

c) Som en följd av ovanstående ger bestämmelsen företräde åt Haagkonventionen från 1971 om tillämplig lag rörande trafikolyckor och Haagkonventionen från 1973 om tillämplig lag rörande produktansvar under alla omständigheter, även när alla relevanta omständigheter i situationen är lokaliserade till gemenskapen.

Kommissionen har i princip inte några problem med de första två avvikelserna från det ändrade förslaget, men den beklagar att man i den gemensamma ståndpunkten ger generellt företräde åt multilaterala konventioner även när alla relevanta omständigheter i situationen är lokaliserade till gemenskapen. Europaparlamentet ville att den nya förordningen under sådana omständigheter skulle ha företräde framför Haagkonventionen om trafikolyckor. Det angreppssätt man har valt i den gemensamma ståndpunkten undergräver strävandena att uppnå harmoniserade lösningar inom gemenskapen.

Denna aspekt mildras i viss mån av den särskilda hänvisningen till trafikolyckor i översynsklausulen (artikel 30 i den gemensamma ståndpunkten), som skall säkra att frågor som rör trafikolyckor ägnas särskild uppmärksamhet i rapporten om tillämpningen av förordningen, så att man kan bedöma effekterna av bristen på fullt harmoniserade regler om tillämplig lag för trafikolyckor inom gemenskapen. Kommissionen skulle dock ändå ha föredragit den text som föreslogs i det ändrade förslaget (artikel 24.2).

Kommissionen beklagar att den förklaring som den framställde i slutskedet av förhandlingarna i rådet¹ inte är korrekt återgiven i skäl 33 i den gemensamma ståndpunkten.

3.3. Europaparlamentets ändringsförslag

I stort sett har rådet i den gemensamma ståndpunkten antingen fullständigt eller i princip införlivat de flesta av de ändringsförslag från Europaparlamentet angående materiella bestämmelser som kommissionen godtog och beaktade i sitt ändrade förslag.

Det finns dock vissa betydande skillnader mellan det ändrade förslaget och den gemensamma ståndpunkten när det gäller parlamentets ändringsförslag, som redan nämns i punkt 3.2 ovan, till exempel följande:

Artikel 9 i den gemensamma ståndpunkten återspeglar Europaparlamentets ändringsförslag 31, som kommissionen inte godtog och som alltså inte fanns med i det ändrade förslaget.

Artikel 27 i den gemensamma ståndpunkten har inte införlivat hela artikel 3 i det ändrade förslaget, som återspeglade parlamentets ändringsförslag 24.

Artikel 28 i den gemensamma ståndpunkten bygger på ett annat synsätt än artikel 24 i det ändrade förslaget (se även parlamentets ändringsförslag 53), särskilt när det gäller förhållandet till 1971 års Haagkonvention om trafikolyckor.

¹ Vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möte i Luxemburg den 27 och 28 april 2006 gjorde kommissionen följande förklaring: Kommissionen är beredd att i lämpliga fall undersöka möjligheten att lägga fram förslag för rådet om att bemyndiga medlemsstater att ingå internationella avtal om specifika sektorsfrågor som innehåller bestämmelser om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser. Detta skall inte påverka gemenskapens möjlighet att förhandla och ingå sådana internationella avtal i enlighet med artikel 300 i EG-fördraget.

3.4. Nya bestämmelser som rådet har infört

Artikel 2 är en teknisk bestämmelse som syftar till att definiera olika begrepp som används i förordningen för att förenkla formuleringen av de enskilda bestämmelserna.

Artikel 12 inför ett särskilt förslag avseende utomobligatoriska förpliktelser som föregår ingåendet av ett avtal. Någon sådan specifik regel fanns inte med i kommissionens förslag, även om avsikten alltid var att denna typ av förpliktelser skulle omfattas av förordningen. Detta överensstämmer med EG-domstolens rättspraxis angående 1968 års Brysselkonvention (ersatt av förordning nr 44/2001), enligt vilken denna typ av förpliktelser skall betraktas som utomobligatoriska². Kommissionen hade valt en mer flexibel lösning i artikel 5.3 i det ändrade förslaget, medan rådet verkar föredra en mer detaljerad bestämmelse om denna fråga. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen leder i princip till samma resultat som det som kommissionen eftersträvade, dvs. att det är lagen i det land som har närmast anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen som skall tillämpas.

4. SLUTSATS

Kommissionen godtar den gemensamma ståndpunkten, eftersom den innehåller de viktigaste inslagen i kommissionens ursprungliga förslag och de av parlamentets ändringsförslag som tagits med i det ändrade förslaget.

² Enligt samma resonemang uteslöts denna typ av förpliktelser från tillämpningsområdet för kommissionens förslag till förordning om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I), som antogs den 15 december 2005, KOM(2005) 650 slutlig, 2005/0261 (COD).